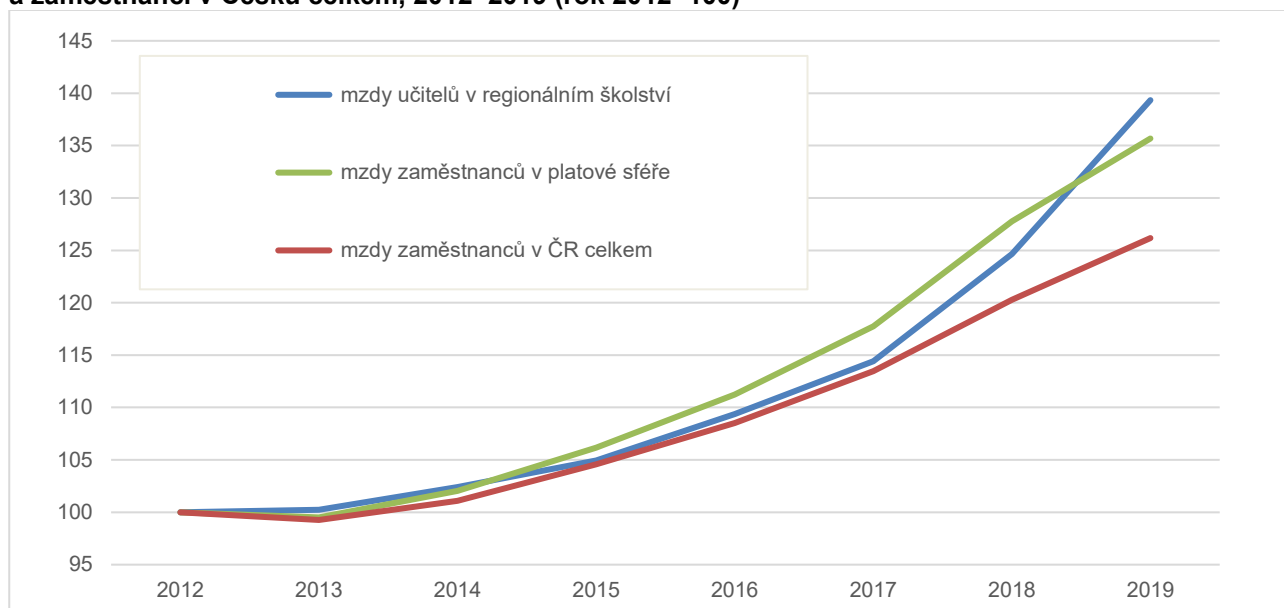

Analytická část

V roce 2019 učitelé pracující v regionálním školství¹ pobírali hrubou mzdu v průměru **39 656 Kč** měsíčně². **Meziročně** si tak polepšili o **15 %** (o více než 5 tis. Kč). Zatímco učitelé na středních školách vydělávali v průměru měsíčně 41,9 tis. Kč, jejich kolegové v mateřských školách o 8 tis. Kč méně. Dvouciferné meziroční tempo růstu průměrné mzdy učitelů vychází již druhý rok po sobě. Mezi rokem 2017 a 2018 vzrostla průměrná hrubá měsíční mzda učitelů na regionální úrovni o 11 %. Mezi lety 2012–2019 pak došlo k nárůstu o více než 50 %, z 25,7 tis. Kč na již zmíněných bezmála 40 tis. Kč. V **relaci k průměrné hrubé měsíční mzdě v národním hospodářství** pobírali učitelé **109 %** tohoto výdělku. Učitelé v mateřských školách však na tuto mzdu nedosáhli a vydělávali jen 93 % této mzdy. Při srovnání se **mzdou zaměstnanců s dokončeným vysokoškolským vzděláním**³ lze zjistit, že učitelé v loňském roce pobírali **71 %** této částky. Takovou úroveň vzdělání se přitom mohly pochlubit dvě třetiny učitelů na regionální úrovni.

Graf 1: Vývoj reálných mezd učitelů v regionálním školství v porovnání se zaměstnanci v platové sféře a zaměstnanci v Česku celkem, 2012–2019 (rok 2012=100)

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Mzdy učitelů v regionálním školství rostly mezi lety 2013 až 2017 pomaleji než mzdy všech zaměstnanců v platové sféře (drtivá většina učitelů v regionálním školství spadá do platové sféry). Naopak mezi rokem 2017 až 2019 byl nárůst dynamičtější u mezd učitelů. Během tohoto období vzrostla reálná mzda⁴ učitelů v regionálním školství o 22 % (6,6 tis. Kč), v celé platové sféře byl nárůst 15% (4,7 tis. Kč). Mezi lety 2013 a 2017 bylo tempo růstu mezd učitelů v regionálním školství víceméně shodné s vývojem průměrné mzdy všech zaměstnanců. V roce 2019 však vzrostly reálné mzdy učitelů v regionálním školství meziročně o 12 % (o 3,9 tis. Kč), zatímco průměrná mzda zaměstnanců pouze o 5 % (o 1,6 tis. Kč).

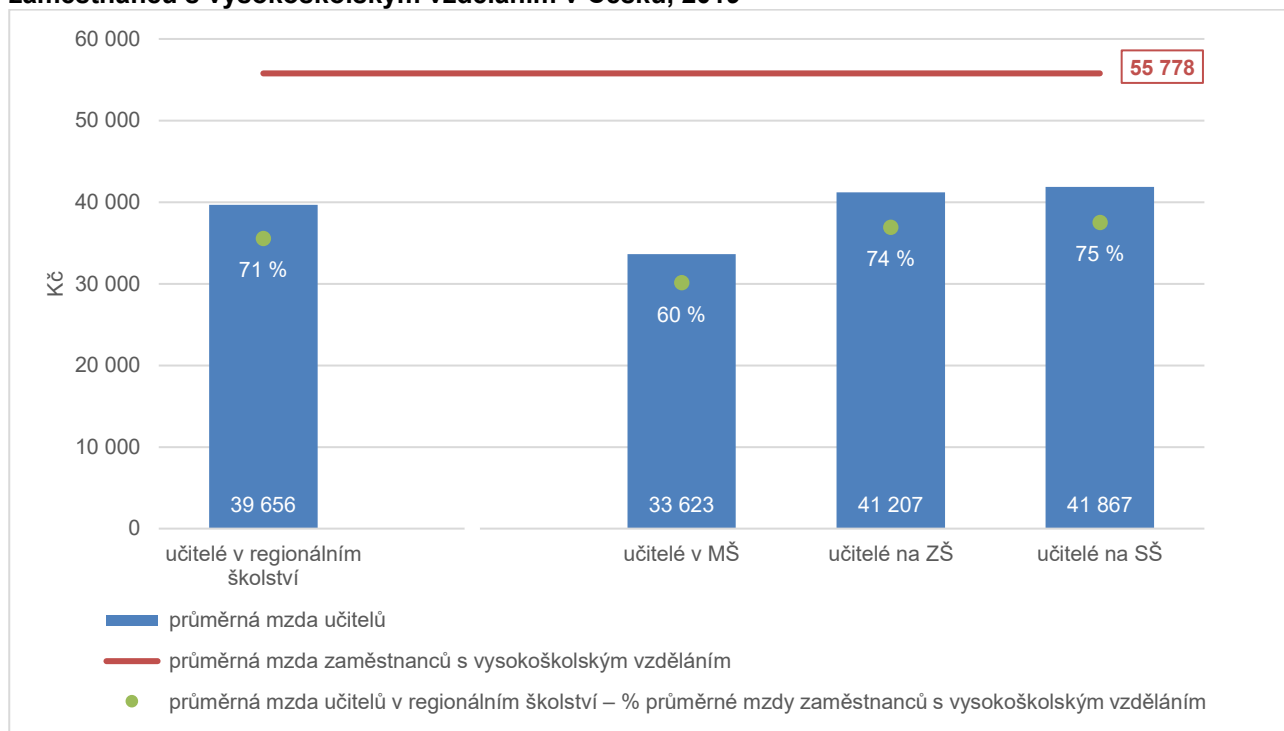
¹ Podle údajů MŠMT v České republice v roce 2019 v rámci regionálního školství působilo 126 183 učitelů. 31 242 učilo v mateřských školách, 61 777 na základních školách, 31 303 na středních školách, 940 na konzervatořích a 921 na VOŠ. Hodnoty jsou vypočteny jako průměr za 4 čtvrtletí a zahrnují též vedoucí pracovníky.

² Medián hrubé měsíční mzdy v roce 2019 činil 39 247 Kč.

³ Zahrnuje magisterský a doktorský stupeň.

⁴ Výpočet jako podíl nominální mzdy a indexu spotřebitelských cen, rok 2015=100.

Graf 2: Průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v regionálním školství v porovnání k průměrné mzdě zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním v Česku, 2019

Pozn.: vysokoškolské vzdělání zahrnuje magisterský a doktorský stupeň

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Naprostá **většina** (více než 90 %) učitelů pobírá za odvedenou práci plat, jinými slovy **pracuje ve veřejném sektoru**. Učitelé v mateřských školách, kteří dostávají plat, jsou lépe finančně ohodnoceni ve srovnání s kolegy pracujícími za mzdu zpravidla v soukromých školách (34,2 tis. Kč vs. 26,5 tis. Kč v roce 2019). Na středních školách je situace od roku 2016 opačná a více si vydělávají učitelé pracující za mzdu.

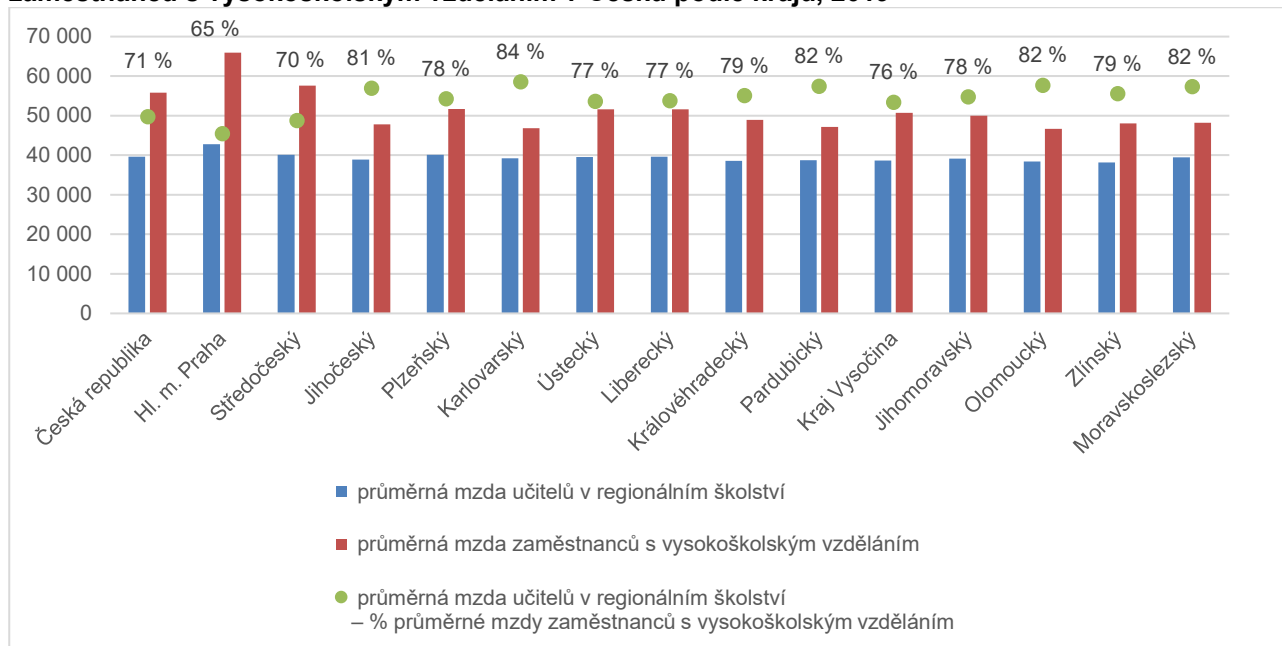
S rostoucím věkem, resp. **delší dobou praxe** roste mzda, kterou učitelé pobírají. Učitelé v regionálním školství mladší 35 let v roce 2019 pobírali v průměru 34,6 tis. Kč. Jejich kolegové starší 55 let vydělávali o 8 tis. Kč více. Největší růst mezd mezi roky 2012–2019 zaznamenali učitelé na základních školách ve věkové kategorii 55 a více let. Polepšili si o 16,2 tis. Kč. Naopak nejmenšího absolutního progresu se dočkaly učitelky v mateřských školách ve věkové skupině do 34 let, a sice o 10,3 tis. Kč. Z nejmladších učitelů do 34 let vydělávali v roce 2019 nejvíce, a sice 37 tis. Kč, učitelé na středních školách. Učitelé v mateřské škole ve stejné věkové kategorii pobírali necelých 31 tis. Kč.

Jak již bylo naznačeno výše – celkově učitelům v regionálním školství vzrostly za analyzované období 2012–2019 mzdy v průměru o 54 %. Hrubá průměrná mzda v národním hospodářství zaznamenala nárůst o 40 %. Mzdy zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním se zvýšily o 29 %. K citelnějšímu nárůstu mezd učitelů v regionálním školství přitom došlo až v posledních dvou letech. Mezi roky 2012–2017 byl zaznamenán pouze 20% nárůst.

Co se týče **srovnání** mezd učitelů v regionálním školství v jednotlivých **krajích**, nejlépe si v roce 2019 vedla Praha s hrubou průměrnou měsíční mzdou 42,8 tis. Kč. Mezi roky 2012 a 2015 byli v závěsu za ní učitelé z Ústeckého kraje. Od té doby se na druhém místě vystřídal Středočeský a Liberecký kraj. Naopak nejnižší mzdu dlouhodobě vykazují Zlínský kraj (38,2 tis. Kč v roce 2019) a Olomoucký kraj (38,4 tis. Kč v témže roce). Rozdíly mezi kraji se od roku 2014 neustále zvětšují. Zatímco v tomto roce se mzdy učitelů ve všech krajích vešly do pásma 1,5 tis. Kč, v roce 2019 představoval rozdíl dvou extrémních hodnot již 4,6 tis. Kč. Ačkoliv učitelé v Praze pobírají v rámci České republiky nejvíce, v roce 2019 dosahovali pouze 93 % hrubé průměrné mzdy všech pražských zaměstnanců. Praha tak byla jediným krajem, kde učitelé pobírali nižší mzdu, než byl

krajský průměr za všechna odvětví. V Karlovarském kraji průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v regionálním školství představovala 124 % průměrné celokrajské mzdy v národním hospodářství.

Graf 3: Průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v regionálním školství v porovnání k průměrné mzdě zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním v Česku podle krajů, 2019

Pozn.: vysokoškolské vzdělání zahrnuje magisterský a doktorský stupeň

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Mzdy učitelů v **mateřských školách** mezi jednotlivými kraji se liší daleko méně. Nejvíce pobírali učitelé v Ústeckém, Moravskoslezském (oba shodně 34,5 tis. Kč) a Plzeňském kraji (34,4 tis. Kč). Naopak nejméně (31,7 tis. Kč) v průměru vydělávali učitelé ve školách v Olomouckém kraji. Průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v pražských mateřských školách byla víceméně na hodnotě za celou republiku a činila 74% podíl průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v Praze v roce 2019. Naproti tomu v krajích Karlovarském a Moravskoslezském představovala 105 % oproti krajskému průměru.

Výsadní postavení ve mzdách učitelů na **základních školách** má Praha. Zatímco průměrná hrubá mzda učitelů ve zbylých krajích se nachází na celorepublikovém průměru (41,2 tis. Kč v roce 2019) či v jeho blízkosti, výdělek pražských učitelů tuto hodnotu značně převyšuje. V roce 2015 to bylo o 2,2 tis. Kč, v roce 2019 dokonce o 4,6 tis. Kč. Průměrná hrubá měsíční mzda pražského učitele na základní škole v roce 2019 činila 45,8 tis. Kč. Naopak učitelé v Pardubickém kraji vydělávali v průměru 39,6 tis. Kč. V relaci ke krajské průměrné hrubé mzdě zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním však pobírali nejvíce učitelé v Olomouckém, Moravskoslezském a Karlovarském kraji (shodně 86 %) a nejméně učitelé v Praze (70 %).

Obdobná situace je patrná u **středních škol**. Mezi výdělků učitelů opět dominuje Praha, v roce 2019 s průměrnou mzdou ve výši 45,7 tis. Kč. Kromě Středočeského kraje, kde učitelé vydělávali v průměru 44,4 tis. Kč, žádný jiný kraj nepřekročil hranici 42 tis. Kč. Nejnižší průměrný výdělek učitelů na středních školách (39,5 tis. Kč) vykazoval Zlínský kraj. Učitelé v Karlovarském kraji pobírali 89 % toho, co tamní zaměstnanci s vysokoškolským vzděláním, naopak jejich kolegové v hlavním městě dosáhli jen na 69 % průměrné mzdy pražských zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním.